

**QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum, 16 ta' Marzu 2023

Rikors Ġuramentat Numru: 107/2017 AL

Fl-ismijiet:

A B

vs

C B

(Numru Progressiv tal-Att taż-Żwieg: 2291/1991)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-attriċi li permezz tiegħu ppremettiet:¹

¹ Fol. 1.

1. *Illi l-partijiet iżżewġu nhar is-sebgha ta' Dicembru tas-sena elf, disa' mija u wiehed u disghin (07.12.1991) u miz-zwieg taghhom twieldu tliet ulied, li llum huma koll adulti, ghalkemm D u E ghadhom jistudjaw fuq bazi full-time u jirrisjedu mal-omm;*
2. *Illi z-zwieg tal-partijiet tkisser b'mod irrimedjabbli wara li l-konvenut rrenda ruhu hati ta' eccessi, sevizzi, ingurji gravi, abbandun lejn martu ghal dawn l-ahhar erba' snin, theddid, swat, vjolenza domestika u abbuz psikologiku kontinwu fil-konfront ta' martu l-esponenti, u dank if certament ser jigi ppruvat ampjament fil-mori tal-kawza;*
3. *Illi bhala stat ta' fatt il-konvenut ilu ghal kwazi sena shiha jghix fil-garage li jinsab biswit id-dar konjugali, filwaqt l-esponenti u t-tliet ulied ghadhom jghixu fid-dar konjugali;*
4. *Illi minkejja diversi tentattivi ghal separazzjoni konsenswali, minhabba intransigenza da parti tal-konvenut, li qed jippretendi li jxolji u jillikwida l-komunjoni tal-akkwisti b'mod zbilancjat ghallahhar a skapitu ta' martu, il-partijiet ma rnexxielhomx jaslu fi ftehim; u kien ghalhekk illi l-esponenti ma kellha l-ebda ghazla ohra ghajr li tintavola l-proceduri odjerni;*
5. *Illi l-esponenti giet awtorizzata tipprocedi bir-rikors guramentat permezz ta' digriet datat tmintax ta' Jannar tas-sena elfejn u sbatax (18.01.2017), kif estiz ghal xahrjn, b'digriet tal-erbatax ta' Marzu tas-sena elfejn u sbatax (24.03.2017);*

Jghid ghalhekk il-konvenut, ghalfejn din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

1. *Tippronunzja u tiddikjara s-separazzjoni bejn il-kontendenti, ghar-ragnunijiet gravi u tortijiet imputabbli esklussivament lill-konvenut fostom eccessi, sevizzi, ingurji gravi, abbandun lejn martu ghal dawn l-ahhar erba' snin, theddid, swat, vjolenza domestika u abbuz psikologiku kontinwu fil-konfront ta' martu l-esponenti, konsegwenza ta' liema z-zwieg tkisser irrimedjabbilment;*
2. *Tiffissa manteniment ghar-rikorrenti skond il-bzonnijiet taghha' b'dawk il-modalitajiet kollha tal-pagament, inkluz provvediment ghaz-zieda perjodika*

biex taghmel tajjeb għall-gholi tal-hajja. Filwaqt li tiddikjara illi bl-agir tiegħu l-konvenut iddekada minn kull dritt li jitlob għall-manteniment minghand martu r-rikorrenti;

3. *Tillikwida u tiffissa mantenimnt għall-ulied li għadhom studenti full-time u dan sakemm l-istess jiddeciedu li jieqfu mill-istudji tagħhom u jibdew jahdmu fuq bazi full time, jew sa tlieta u ghoxrin sena jekk jiddeciedu li jkomplu bl-istudji tagħhom fuq bazi full-time u konsegwentament tordna lill-intimat sabiex ihallas il-manteniment hekk kif likwidat; b'dawk il-modalitajiet kollha tal-pagament, inkluz provvediment ghaz-zieda perjodika biex taghmel tajjeb għall-gholi tal-hajja u dana flimkien ma' nofs l-ispejjez ta' sahha u edukazzjoni tal-istess ulied;*
4. *Ordna li l-manteniment li ser jigi likwidat għar-rikorrenti jigi mnaqqas direttament mis-salarju jew qliegh tal-intimat, mill-impjeg jew xogħol li huwa għandu jew jsta' jkollu, jew minn kwalsiasi beneficcji soċjali li huwa jista' jkun qed jircievi minn zmien għal zmien;*
5. *Ixxolji u tittermina l-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet u tillikwida l-istess b'mod li jigu stabbiliti prozjonijiet in divizjoni u assenjati lill-partijiet u, billi wkoll tigi stabbilita data minn meta l-konvenut jitqies li ddekada minn kull akkwist magħmul bix-xogħol u bil-hila tar-rikorrenti, u dan kollu okkorrendo bl-operat ta' periti nominandi sabiex jistmaw il-propjeta' tal-partijiet u bin-nomina ta' nutar sabiex jippubblika l-att opportun u ta' kuratur biex jirrapprezenta lill-konvenut fl-eventwali kontumacja fuq l-istess att;*
6. *Tassenja lir-rikorrenti d-dar matrimonjali fl-indirizz X, Triq l-X, Naxxar u l-garage sottostanti u f'kaz li dina l-Onorabbli Qorti ma tilqax din it-talba, tawtorizza lir-rikorrenti sabiex tgix esklussivament fil-fond matrimonjali vita durante, ad esklużjoni tar-ragel konvenut;*
7. *Tiddividi l-gid komuni tal-kontendenti mhux formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti;*
8. *Tillikwida l-assi parafernali u dawk dotali tal-esponenti u tassenjahom lill-istess rikorrenti;*

9. *Tordna lill-konvenut jirrestitwixxi lir-rikorrenti l-beni u krediti parafernali u dotali taghha;*
10. *Tapplika in toto jew in parte kontra l-intimat l-effetti tad-disposizzjonijiet tal-Artikoli 48 sa 53 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li hu minn issa ingnt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attriċi;

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut,² fejn ġie eċċepit:

1. *Preliminarjament illi, hemm qbil li l-partijiet izzewgu nhar is-sebgha ta' Dicembru tas-sena elf disa' mija u wiehed u disghin (07/12/1991) u li miz-zwieg taghhom twieldu tliet ulied, li llum huma lkoll adulti, ghalkemm Lora u E ghadhom jistudjaw fuq bazi full time u jirrisedu mal-Omm;*
2. *Illi, il-htija tat-tkissir irreparabbli taz-zwieg m'ghandiex tigi atribwita lill-konvenut u dan ghaliex hu dejjem wera rispettt lejn martu u qed dmirijietu lejn familta hekk kif jitlob l-Artikolu 3 tal-Kodici Civili (Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta).*
3. *Illi, huwa minnu li l-konvenut ilu kwazi sena shiha jghix fil-garaxx li jinsab biswit id-dar konjugali fejn jghammru l-esponenti u l-ulied, izda dan kagun tal-esponenti illi baghtitu jghix fil-garaxx. Di piu l-konvenut ghamel dan sabiex izomm il-kwiet, minkejja li d-dar matrimonjali hi parti mill-komunjoni tal-akkwisti tal-koppja.*
4. *Illi, dejjem kien hemm qbil li ghadha tigi ddikjarata u ppronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti. Izda, din is-separazzjoni konsenswali ma rnexxiex minhabba l-fatt li l-esponenti bdiet titlob oltre minn dak li l-konvenut jista' jipprovdi u ghaldaqstant, ma setax jintlahaq ftehim bonarju.*
5. *Illi, l-konvenut m'ghandux jigi obligat ihallas retta alimentarja pagabbli*

² Fol. 11.

bhala manteniment lir-rikorrenti attrici u dana stante illi din tahdem fuq bazi part time mal-Chicco ta' H'Attard.

6. *Illi, l-konvenut jobbliga ruhu li jhallas ir-retta alimentarja pagabbli bhala manteniment lill-ulied D u P, liema manteniment ghandu jkun ta' mitejn (200) ewro fix-xahar ghal kull wiehed permezz ta' pagamaeti li jsiru via standing order mal-bank.*
7. *Illi, is-sitt talba ghandha tigi michuda abbazi tal-fatt illi l-fond matrimonjali inxtara u gie mifdi fiz-zwieg u ghaldaqstant jiffirma parti mill-komunjoni tal-partijiet. Konsegwentament, id-dar matrimonjali ghandha tinqasam b'mod ugwali bejniethom. L-istess principju ghandu jintuza vis-à-vis gid iehor li nxtara fiz-zwieg. Rigward xi proprjetajiet parafernali, dawn jibqghu jappartjenu lis-sid originali taghhom. Ghall-beneficcu taz-zewg partijiet, ghandu jigi mhejji inventarju sabiex ikun jista' jintlahaq ftehim rigward il-gid b'mod aktar facli.*
8. *Illi, dawn il-proceduri ghandhom ikunu a spejjez tal-esponenti u dana stante ili ma kinux mehtiega peress illi setgha facilment jintlahaq kompromess waqt is-seduti ta' medjazzjoni bejn il-partijiet biex jaslu ghall-ftehim bonarju ta' separazzjoni personali.*
9. *Salv eccezzjonijiet ulterjuri.*

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut;

Rat il-verbali tas-seduti miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju Dr Greta Mifsud Agius,³ u konsegwentament Dr Maria Dolores Gauci,⁴ ix-xhieda li ddeponew quddiemha u d-dokumenti esebiti mill-istess xhieda;

Rat l-atti kollha ta' dan il-proċediment;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attrici;⁵

³ Maħtura għal tali fini nhar l-udjenza tat-22 ta' Ġunju 2017, a fol. 13.

⁴ Maħtura għal tali fini nhar l-udjenza tat-23 ta' Jannar 2019, a fol. 879.

⁵ Fol. 1160.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut;⁶

Rat id-digriet tas-7 ta' Frar 2023, fejn il-Qorti laqgħat it-talba tal-attriċi illi l-affidavit anness man-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut jiġi sfilzat;

Rat illi l-kawża thalliet għas-sentenza għal-lum.⁷

Ikkunsidrat;

KONSIDERAZZJONIJIET:

1. L-Azzjoni Odjerna:

Permezz tal-azzjoni odjerna l-attriċi qiegħda titlob lil din il-Qorti tiddikjara li C B ħati għat-tifrik taż-żwieġ tagħhom u dan għar-ragunijiet kontemplati fl-Artikolu 40 u 41 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Magħdud ma' dan l-attriċi titlob ukoll lil din il-Qorti sabiex tirregola l-effetti konsegwenzjali għas-separazzjoni personali. Il-Qorti tagħmel referenza għar-rikors promotur li permezz tal-istess, l-attriċi telenka x'inhuma l-pretensjonijiet tagħha fil-kawża odjerna:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet filwaqt li tiddikjara lill-konvenut ħati għat-tifrik taż-żwieġ;
2. Tapplika kontra l-konvenut *in toto* jew *in parte* d-dekadenzi stipulati fl-Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili, filwaqt li tiddikjara li l-konvenut iddekada minn kull dritt li jitlob manteniment mill-attriċi;
3. Tillikwida u takkorda manteniment adegwat għaliha nnifisha li għandu jkun imħallas mill-konvenut, b'dawk il-modalitajiet li l-Qorti jidrilha xierqa;
4. Tillikwida u takkorda manteniment għall-ulied li għalkemm huma magġorenni għadhom qed jistudja fuq bażi *full-time*, b'dawk il-modalitajiet li l-Qorti jidrilha xierqa;

⁶ Fol. 1178.

⁷ Fol. 1177.

5. Tordna li l-manteniment ordnat mill-Qorti għandu jinqata' direttament minn kwalsiasi introjtu u/jew benefiċċju li jista' jipperċepixxi minnu l-konvenut;
6. Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti, u kif ukoll tgħaddi sabiex tillikwida u taqşam l-istess komunjonijiet tal-akkwisti bejn il-partijiet kontendenti, filwaqt li tinnomina nutar sabiex jirċievi l-att relattiv u kuraturi sabiex jirrappreżentaw lill-konvenut fl-eventwali kontumaċja fuq l-istess att;
7. Tassenja d-dar matrimonjali bl-indirizz "X, *Triq l-X, Naxxar*" u l-garaxx sottostanti lill-attriċi *vita durante* ad esklużjoni tal-konvenut;
8. Tiddividi l-ġid l-ieħor komuni tal-partijiet mhux formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti;
9. Tillikwida u tordna lill-konvenut sabiex jirrestitwixxi lill-attriċi l-beni kollha tagħha parafernali u/jew dotali.

Min-naħa l-oħra, il-konvenut jaqbel ma' uħud mit-talbiet tal-attriċi, iżda joġġezzjona għal diversi oħra, fosthom ir-responsabbilita' għat-tifrik taż-żwieġ, manteniment għall-attriċi, id-dritt ta' residenza fid-dar matrimonjali u l-ispejjeż.

2. Is-Separazzjoni Personali u r-Responsabbilita' għat-Tkissir taż-Żwieġ:

Il-Verżjoni tal-Attriċi u l-Allegati Tortijiet Attribwiti lill-Konvenut:

Permezz tal-affidavit tagħha,⁸ l-attriċi tgħid illi żżewġet lil konvenut nhar is-7 ta' Diċembru 1991, minn liema żwieġ twieldu tlett (3) itfal. Fir-rigward tar-responsabbilita' għat-tifrik taż-żwieġ, l-attriċi tispjega illi bejn il-partijiet kien hemm ħafna episodji u problemi, u tagħmel referenza għas-segwent:

- i. Kull meta kienet titkellem mal-familjari tiegħu, inkluż ommu stess, kienu jgħidulha illi l-konvenut jaf jinbidel 'il quddiem;
- ii. Ma kienx aċċetta t-tieni tqala, u oħt il-konvenut F G kienet harget bl-idea li l-attriċi tagħmel test tad-DNA biex isserraħhlu rasu;

⁸ Fol. 62.

- iii. Kienet ħallietu għassa ma' E meta kien għadu tarbija sakemm marret taqla' l-ħwejjeg, u meta nizlet lura ħdejhom sabet lit-tarbija tibki u lil konvenut bil-pirmli u l-alkoħol ħdejh;
- iv. Ħareġ għall-attriċi b'arma tan-nar u beda jheddidha li joqtolha, u kien ukoll hedded lill-uliedu li joqtolhom, hekk kif mhux l-ewwel darba li kien jinfexx ixejjer is-skieken u l-imqassijiet, jew jhedded li ser itajjar id-dar billi jħalli l-gas mixgħul biex iwerwirhom u jbeżżgħahom;
- v. Kien ikisser kulma jsib quddiemu meta kien ikun irrabjat minħabba xi affarijiet li jiġrulu fuq ix-xogħol jew kliem li jgħidulu ħutu;
- vi. Kien jagħmel mossi oxxeni fil-konfront tagħha u tat-tfal;
- vii. Iħossu superjuri għal kulhadd fid-dar u jagħmel li jrid iżda ma huwiex konsentit lill-attriċi jew it-tfal li jagħmlu hekk;
- viii. Kien keċċa tnejn mit-tfal mid-dar għal ġimagħtejn shaħ wara ġlieda fuq papoċċ, u darb' oħra kien keċċihom waqt vaganza Għawdex għaliex kienu qajmuh u b'hekk ħallihom barra għal xi siegħa fit-triq;
- ix. Kien possessiv f'kollox, speċjalment fejn si tratta flus, tant li dakinhar eta żżewġu kien talab lill-attriċi l-flus kollha li huma qalgħu bħala rigal u ddepożitahom fuq ismu biss, filwaqt li huwa jraqqad il-kartiera miegħu għaliex ossessjonat bil-flus u ried li jikkontrolla kollox hu. Jingħad li l-konvenut kellu kull kont tal-bank fuq ismu, qatt ma kien iħallas għall-ispejjeż ta' kuljum, qatt ma ħalla lill-uliedu jipprattikaw xi passatemp għax skont hu ma kellux flus, filwaqt li kien jitlob lill-attriċi l-benefiċċju ta-*children allowance* biex iħallas id-dawl bih;
- x. Kien iżomm rendikont tal-*mileage* tal-karozza biex żgur ikun jaf jekk użawx il-karozza *o meno*, u mhux l-ewwel darba li kien iġiegħel lill-attriċi tiegħu lit-tifel il-kbir l-iskola min-Naxxar għal H'Attard bil-mixi biex ma jixtrilix karozza.

Għalhekk l-attriċi tgħid li hi u uliedha kienu taħt il-kontroll assolut tal-konvenut, filwaqt li hu kien dejjem liberu li jagħmel li jrid. Tispjega li hu kien jattendi tiġijiet waħdu, isiefer erba' (4) darbiet fis-sena lejn Katanja waħdu, u saħansitra xtara vettura mingħajr il-kunsens tagħha. Tgħid ukoll li l-konvenut jigdeb man-nies biex jidher sabiħ u galantom. Meta l-attriċi kienet għaddejja minn problemi ta'

sahha, rari kien jattendi visti l-isptar u minkejja li kienet għaddejja minn *chemotherapy* hija xorta waħda baqgħat taħdem. B'hekk il-konvenut qatt ma kien ta' ssupport, ma kienx hemm rapport intimi bejn il-partijiet għal snin twal, u qatt ma kien preżenti għall-attivitajiet tat-tfal.

F'xhieda ulterjuri *viva voce*,⁹ l-attrici qalet li fid-dar matrimonjali hemm sitta (6) min-nies jgħixu, ċjoe' l-partijiet, uliedhom u bint it-tifla. Tispeċifika li binha ż-żgħir E B għadu jistudja, iżda għalkemm tirċievi manteniment għalih, hija tiddikjara illi ma tirċievix flus għall-ispejjeż relatati mas-sahha u edukazzjoni tal-istess iben. Tispjega ukoll illi l-kont tad-dawl, il-konvenut ilu minn Ġunju tas-sena 2019 ma jhallas sehemu filwaqt li l-attrici ħalset sehemha mal-ARMS. Għal *maintenance* tad-dar, il-konvenut ma joħroġ xejn flus, tant li l-attrici u uliedha ma jistgħux jużaw kamra tal-banju partikolari. Lanqas ma joħroġ flus għall-affarijiet ta' kuljum. L-attrici tgħid li qabel ma nbdew il-proċeduri ta' separazzjoni, il-konvenut kien jgħatiha is-somma ta' €800 fix-xahar. Sakemm l-attrici kienet għaddejja bil-*chemotherapy* l-konvenut qabad u xtara vettura tat-tip BMW versu l-prezz ta' madwar €10,000. Tiddikjara ukoll li l-konvenut ma għandux relazzjoni ma' uliedu, u qatt ma pprovdilhom għajnuna finanzjarja. Magħdud ma' dan, l-attrici tispjega illi kellha darbtejn *breast cancer*, u kienet tħoss li żewġha ma kienx jagħtiha s-support li kien haqqa. Ġieli ħadet riżultati u kienet waħedha. Kien hemm żmien fejn il-konvenut mar jieħu kura, iżda qatt ma ħa l-kura neċessarja kif suppost. L-attrici tgħid ukoll illi l-konvenut ħa diversi affarijiet mid-dar matrimonjali, u fir-rigward tat-€30,000 fi flus kontanti dawn kienu d-dar;

Sabiex tikkorrabora l-verżjoni tagħha, l-attrici resqet is-segwenti provi:

- a. L-affidavit ta' E B, ossija iben il-partijiet, debitament maħluf nhar is-17 ta' Ottubru 2017 u ppreżentat fit-18 ta' Ottubru 2017,¹⁰ li jikkonferma l-verżjoni ta' ommu;
- b. L-affidavit ta' H B, ossija iben il-partijiet, debitament maħluf nhar is-17 ta' Ottubru 2017 u ppreżentat fit-18 ta' Ottubru 2017,¹¹ li jikkonferma l-verżjoni ta' ommu;

⁹ Fol. 963.

¹⁰ Fol. 73.

¹¹ Fol. 75.

- c. L-affidavit ta' D B, ossija bint il-partijiet, debitament maħluf nhar is-17 ta' Ottubru 2017 u ppreżentat fit-18 ta' Ottubru 2017,¹² li tikkonferma l-verżjoni ta' ommha;
- d. L-affidavit ta' I J, ossija missier l-attriċi, debitament maħluf nhar l-25 ta' Settembru 2019 u ppreżentat fis-26 ta' Settembru 2019,¹³ li jikkonferma l-verżjoni tal-attriċi u jišhaq illi “*glied quddiemna kien isir u konna ninnottaw li taqbizlu malajr u gieli kien vjolenti bl-affarijiet mobbli ghax kien jaqbad issabat u jwaddab l-affarijiet l'hawn u l'hemm. Kien gieli ukoll ammetta li kien vjolenti fizikament magħha u anke kien jitkellem goff magħha quddiemna*”;
- e. L-affidavit ta' K sive K J, ossija oħt l-attriċi, debitament maħluf nhar l-24 ta' Settembru 2019 u ppreżentat fis-26 ta' Settembru 2019,¹⁴ li tikkonferma ukoll il-verżjoni tal-attriċi;
- f. Ix-xhieda ta' Doris Vella Cassia in rappreżentanza tal-iSptar Mater Dei,¹⁵ fejn ippreżentat il-*file* mediku tal-attriċi li fih hemm il-*history* ta' kull meta l-attriċi ġiet rikoverata l-isptar;¹⁶
- g. Ix-xhieda ta' Lawrence Bugeja in rappreżentanza tal-iSptar Mater Dei,¹⁷ fejn eżebixxa l-*file* mediku tal-attriċi kif aġġornat;¹⁸
- h. Ix-xhieda ta' Dragon Dankov in rappreżentanza ta' Richmond Foundation,¹⁹ u huwa proprju l-*Manager of the Employment and Training Organisation Support Unit*, fejn ippreżenta kopja tal-*file* mediku tal-konvenut,²⁰ kif ukoll kopja tal-kuntratt iffirmit bejn il-konvenut u l-isptar.²¹ Ix-xhud jispjega li l-konvenut attenda b'mod volontarju sessjonijiet għal support psikoloġiku, fejn ġie assenjat ma' psikologu Mark Piscopo u attenda seba' (7) sessjonijiet bejn it-23 ta' Settembru 2016 u fejn l-aħħar sessjoni kienet f'Jannar 2017;

¹² Fol. 77.

¹³ Fol. 914.

¹⁴ Fol. 943.

¹⁵ Fol. 291.

¹⁶ Fol. 307 – 679.

¹⁷ Fol. 730.

¹⁸ Fol. 732 – 765.

¹⁹ Fol. 291.

²⁰ Fol. 297 – 304.

²¹ Fol. 305 – 306.

- i. *Ix-xhieda ta' Lawrence Bonavia bħala Chief Nursing Manager fi hdan l-iSptar Sir Paul Boffa,*²² li spjega li r-responsabbilita' tal-onkologija ġiet trasferita l-iSptar Sir Anthony Mamo u b'hekk il-*files* tal-kura jinstabu hemm;
- j. *Ix-xhieda tal-konvenut,*²³ li jikkonferma li jaħdem l-Actavis Ltd fuq bażi *full-time* għal iktar minn għoxrin (20) sena, u jaħdem ukoll fuq bażi *part-time* bħala ġardinar ma' L M fejn jithallas bil-€5 is-siegħa, fejn kull tlett (3) ġimghat imur jaħdem għal ġimgha mis-6 sal-11 ta' filgħodu, u ċjoe' 25 siegħa kull tlett (3) ġimghat. Il-konvenut jikkonferma illi jgħix fil-garaxx li jagħmel mad-dar, għalkemm jitla' fuq għal bżonnijiet personali tiegħu għalkemm jgħid li fil-preżent ma għandux minn fejn iħallas nofs il-kontijiet tad-dawl u ilma. Fir-rigward tal-van bin-numru ta' registrazzjoni AGV-481, il-konvenut jgħid li dan xtrah ħuh biex jużah hu. Fix-xhieda tiegħu, il-konvenut jikkonferma li kien hemm tletin elf Ewro (€30,000), li minnhom kien hemm nieqes xi €1,200 jew €1,600;
- k. *Ix-xhieda ta' Helga Cassar Parnis in rappreżentanza ta' Tevis Ltd (ġja Actavis Ltd),*²⁴ fejn ippreżentat: (i) FS3s tal-konvenut għas-snin li għalqu bejn l-2018 u l-2020, fejn l-aħħar introjtu gross tiegħu kien dak ta' €21,443,²⁵ (ii) *payslips* tal-konvenut fejn l-aħħar paga kienet dik ta' €871.31 netti,²⁶ u (iii) estratt tal-*collective agreement* dwar ir-*retirement benefit*,²⁷
- l. *Ix-xhieda ta' Marian Gauci (RWPC 3123) in rappreżentanza tal-Kummissarju tal-Pulizija,*²⁸ fejn ippreżentat sitt (6) rapporti, fejn erbgħa (4) minhom saru mill-konvenut u t-tnejn (2) l-oħra saru mill-attriċi: (i) rapport mill-konvenut kontra l-attriċi datat 31 ta' Lulju 2018,²⁹ fejn irrapporta li ġie mgħarraf mill-avukat tiegħu illi nħareġ digriet fejn għandu jħallas manteniment, wara li l-attriċi ntavolat rikors għal tali fini, iżda li b'liema rikors huwa ma ġiex notifikat id-dar tiegħu stess iżda fuq il-post tax-xogħol, (ii) rapport mill-konvenut kontra l-attriċi datat 12 ta' Novembru 2017,³⁰ fejn irrapporta li xi hadd mill-familjari tiegħu kien tefa' l-fwiegħa fejn jorqod hu u b'hekk ma stegħax jorqod, (iii) rapport mill-konvenut kontra l-attriċi datat

²² Fol. 683.

²³ Fol. 993, 1009.

²⁴ Fol. 1064.

²⁵ Fol. 1053 – 1055.

²⁶ Fol. 1056 – 1061.

²⁷ Fol. 1062.

²⁸ Fol. 909.

²⁹ Fol. 910.

³⁰ Fol. 913.

8 ta' Lulju 2017,³¹ fejn irrapporta sabiex jitlob l-għajnuna tal-Pulizija halli l-partijiet jilhqu ftehim bejniethom peress li ma kienux qed jtellmu, (iv) rapport mill-konvenut kontra l-attriċi datat 13 ta' Novembru 2017,³² fejn irrapporta argument li seħħ bejn il-familjari, (v) rapport mill-attriċi kontra l-konvenut datat 27 ta' Awwissu 2018,³³ fejn irrappurtat illi qabel ma nħareġ id-digriet *pendente lite* tal-Qorti dwar il-manteniment il-konvenut dejjem ħallas €180 fix-xahar, (vi) rapport mill-attriċi kontra l-konvenut datat 2 ta' Marzu 2018,³⁴ fejn irrappurtat li kellha argument ma' żewġha li skala għall-natura domestika.

Il-Verżjoni tal-Konvenut u l-Allegati Tortijiet Attribwiti lill-Attriċi:

Il-konvenut xehed *viva voce*,³⁵ jikkonferma li jgħix fil-garaxx, iżda għandu aċċess għad-dar fejn juża kamra tal-banju. Jispjega li kien hemm argumenti bejn il-partijiet, u anke rapporti mal-Pulizija. Jgħid illi fil-preżent it-tlett itfal jaħdmu.

Sabiex jikkorrabora l-verżjoni tiegħu, il-konvenut ressaq is-segwent i provi:

- a. *Ix-xhieda ta' NB*,³⁶ li huwa hu l-konvenut. Jgħid li huwa jgħin lil huh, xtralu ukoll van biex imur jaqdi bih għaliex il-konvenut ma għandux biex jixtri van. Barra minn hekk jgħinu ukoll billi jgħidlu jmur jiekol għandu, u jagħtih il-flus biex iħallas is-servizzi legali. Jgħid ukoll li l-konvenut ġieli ukoll jmur jiekol għand hutu l-bniet. Jispjega ukoll illi fi żmien meta l-partijiet kienu qegħdin jibnu d-dar tagħhom, huwa kien ukoll ħallihom jgħixu fi flat tiegħu ġewwa Ta' Xbiex, kif ukoll jgħinu finanzjarjament. Ix-xhud jgħid ukoll li huwa kien tahom għaxart elef Ewro (€10,000), gradenza, żewġ sigġijiet, inkwatri, u ftit deheb ukoll.

Il-Prinċipji Legali u Applikazzjoni Tagħhom għall-Każ Odjern

Il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tistabilixxi dawk il-prinċipji legali li huma rilevanti sabiex sussegwentament jiġu applikati għal każ odjern.

- a. *Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili: Eċċessi, Moħqrija, Theddid jew Offizi Gravi*

³¹ Fol. 916.

³² Fol. 918.

³³ Fol. 923.

³⁴ Fol. 926.

³⁵ Fol. 1141.

³⁶ Fol. 1096.

Dan l-artikolu tal-ligi jistipula illi:

“Kull waħda mill-persuni miżżewġin flimkien tista’ titlob il-firda minħabba eċċessi, moħqrija, theddid jew offiżi gravi tal-parti l-oħra kontra l-attur, jew kontra xi wieħed jew ieħor mit-tfal tiegħu, jew minħabba li l-ħajja flimkien ma tkunx għadha possibbli għax iż-żwieġ ikun tkisser irremedjabilment”.

F’dan ir-rigward, il-Qorti tibda sabiex tagħmel referenza għal kaz fl-ismijiet **Elisa Thompson vs. Edward Thompson**,³⁷ fejn gie stabbilit illi sabiex tiġi promossa b’suċċess l-azzjoni tas-separazzjoni personali, ma hemmx il-ħtieġa illi jiġu ppruvati l-eċċessi, sevizzi, minacċji u l-ingurji gravi b’mod kumulattiv, iżda jkun suffiċjenti illi tiġi pprovata raġuni waħda sabiex jiġi stabbilit illi l-ħajja matrimonjali tkun ġiet reża impossibbli da parti ta’ xi waħda mill-partijiet jew min minnhom.

Hemm ġurisprudenza kostanti li tispjega l-motivi elenkati f’Artikolu 40 hawn fuq ċitat. Fis-sentenzi fl-ismijiet: **Maria Mifsud vs Vincenzo Mifsud**,³⁸ u **Antoinette Cauchi vs Alexander Cauchi**,³⁹ fejn gie ritenut illi fir-rigward ta’ moħqrija, *“Ċerti fatti, kliem u modi ta’ azzjoni jew atteggiamenti illi jistgħu irendu l-ħajja komuni insapportabbli, huma ritenuti mid-dottrina bħala sevizzi”* u fir-rigward ta’ ingurji u offiżi gravi li dawn *“ma ġewx speċifikament dezinjati mid-duttrina imma l-karattru ġenerali tagħhom gie dejjem imħolli fis-sagaċja u l-kuxjenza ta’ l-Imħallef sabiex jivvalutahom”*, filwaqt li ġew definiti bħala li *“jinkludu kliem jew aġir illi joffendu l-pudur ta’ dak illi jkun minkejja illi dawn jirreferu għal affarijiet veru jew foloz”*, rispettivament. Is-sentenza fl-ismijiet **Maria Mifsud vs. Vincenzo Mifsud**, appena ċitata tagħti tifsira lil eċċessi, li jfissru *“att mwettqa fuq il-parti l-oħra, liema atti jridu jkun ta’ serjeta’ kbira stante illi niente di meno jridu jkun ta’ perikolu għall-ħajja tal-parti l-oħra”*.

Min-naħa l-oħra u b’mod speċifiku fir-rigward ta’ theddid u vjolenza, il-Qorti ma tixba’ qatt tirrepeti illi *“Il-ligi tikkontenta ruħha bil-persistenza f’ċerta mġieba*

³⁷Deċiża mill-Onorabbli Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-12 ta’ Mejju 1925 u kkwotata fis-Sentenza deċiża minn dina l-Onorabbli Qorti diversament preseduta mill-Onorevoli Mħallef Raymond C. Pace nhar it-2 ta’ Ottubru 2003 [Ċit. Numru 1677/1995/RCP].

³⁸Deċiża mill-Onorabbli Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-30 ta’ Ġunju 1961, Vol. XLV C.ii.708.

³⁹Deċiża mill-Onorabbli Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili preseduta mill-Onorevoli Mħallef Raymond C. Pace fit-2 ta’ Ottubru 2003 [Ċit. Numru 1677/1995/RCP].

ħazina u mhux b'xi atti izolati waqt xi tilwima".⁴⁰ Fin-natura tagħha, il-vjolenza domestika tikkostiwixxi ingurja gravi ħafna u ma tista' bl-ebda mod tiġi ġustifikata. Hekk kif ippronunzjat ruhha l-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-kawża fl-ismijiet **Joanne Tabone pro. et noe. vs. Jesmond Tabone**,⁴¹ "*il-vjolenza hi fost l-aktar elementi, jekk mhux ukoll l-aktar waħda, li inevitabilment twassal għal firda personali, anke għaliex, kif ingħad, "huwa ferm diffiċli li tiġi superata minn min ikun ħalla lilu nnifsu jintrikeb minnha"*⁴²; Skond l-istess Qorti "*Is-swat, ..., hi l-aġħar forma ta' att ta' krudelta' li joffendi lill-persuna u spiss drabi jwassal għat-tifrik taz-zwieġ*".⁴³

b. Artikolu 41 tal-Kodiċi Ċivili: Abbandun

L-abbandun huwa motiv għas-separazzjoni fil-liġi Maltija u fil-fatt, il-Kodiċi Ċivili jistipula:

"Kull waħda mill-partijiet miżżewġa tista' wkoll titlob il-firda jekk, għal sentejn jew iżjed, tkun abbandunata mill-oħra, mingħajr raġuni tajba".

Kemm mid-diċitura tal-artikolu u wkoll minn ġurisprudenza kostanti tagħna jirriżulta illi l-kriterji sabiex azzjoni bħal din tirnexxi huma tnejn, u ċjoe' l-abbandun idum għal sentejn jew iżjed, filwaqt li l-abbandun iseħħ mingħajr raġuni tajba.

Fil-kawża fl-ismijiet **Andrea Avellino vs. Regina Avellino**,⁴⁴ insibu tifsira ċara ta' dawn il-kriterji, fejn intqal:

"Illi dwar l-abbandun, jingħad li l-istess, biex jista' jikkostitwixxi kawżali tas-separazzjoni, irid, apparti ż-żmien, li fil-każ se maj jikkonkorri, illi jkun sar bla ġusta kawża. Huwa fatt li l-apprezzament taċ-ċirkustanzi "di fatto" li l-abbandun mid-dar ikun sar volontarjament (ċjoe bla kawża ġusta), b'mod li jkun jista' jagħti lok għas-separazzjoni personali għall-ħtija ta' min jirrikorri għalih, huwa mħolli fil-kriterju tal-maġistrat decidenti; kif ukoll ġie deciz illi mhux kwalunkwe allontanament ta' konjuġi mid-domicilju konjugali jikkostitwixxi l-prova ta' l-

⁴⁰ **Antonia Mifsud vs. Giuseppe Mifsud**, deciza mill-Qorti tal-Appell Ċivili nhar il-21 ta' Frar 1969.

⁴¹ Deciza fit-3 ta' Ottubru 2003.

⁴² **Genoveffa Magri vs. I Magri**, deciza mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru 2000.

⁴³ **Charmaine Zahra pro. et noe. vs. Alfred Zahra**, deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-27 ta' Ġunju 2003.

⁴⁴ Deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-16 ta' Diċembru 1949.

abbandun volontarju: imma jrid ikun jirriżulta minn fattijiet li juri l-intenzjoni żgura, ferma u pożittiva, ta' min jabbanduna, li ma jergax imur jgħammar mal-parti l-oħra. U biex ikun kundannabbli, l-abbandun irid ikun kapriċċuż, u mhux ġustifikat minn xi motiv raġjonevoli”.

Illi hawn issir referenza għall-kawża fl-ismijiet **Iine Anne Edwards vs. Avukat Dr. Joseph Xuereb noe**,⁴⁵ fejn il-Qorti sostniet illi:

“Biex jikkostitwixxi motiv ta' separazzjoni, l-abbandun irid ikun ingust fiż-żmien tiegħu kollu ta' sentejn...”.

Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għal Każ Odjern:

Jidher li l-partijiet iżżewġu nhar is-7 ta' Diċembru 1991, minn liema żwieġ twieldu tlett (3) itfal, ċjoe' H, D u E, O, aħwa B. Sfortunatament il-partijiet irriskontraw problemi fil-ħajja konjugali li wasslu għall-isfaxximent tal-istess, bir-riżultat li l-attriċi sfat sabiex bdiet il-proċeduri odjerni kontra l-konvenut, fejn tişhaq illi ż-żwieġ sfaxxa minħabba l-aġir tal-konvenut matul iż-żwieġ, fejn kien ta' demmu spont, aggressiv, ma jinteressahx minn martu u uliedu, u ossessjonat bil-flus. Skont l-attriċi, dawn kwistjonijiet taw lok għal separazzjoni personali abbażi ta' dawk il-kriterji elenkati f' Artikoli 40 u 41 tal-Kodiċi Ċivili.

Wara li l-Qorti ħadet konjizzjoni tal-provi kollha, hija tara li l-allegazzjoni tal-abbandun ma ġietx minimament ippruvata għaliex il-konvenut ma jidhirx li huwa abbanduna lil martu iżda jidher li kellhom ftehim bejniethom illi huma jgħixu taħt l-istess saqaf iżda separate *de facto* minn xulxin. Mill-atti jirriżulta ċar illi l-konvenut ilu jgħix fil-garaxx tad-dar matrimonjali għal bosta snin, b'dana illi l-istess konvenut għandu aċċess għad-dar matrimonjali sabiex jagħmel użu mill-kamra tal-banju. Dan ġie kkonfermat kemm mill-partijiet. Għalhekk il-Qorti ma tarax li r-rekwiżiti ta' abbandun ġew sodisfatti.

Madanakollu u min-naħa l-oħra, il-Qorti tara li l-attriċi rnexxielha tipprova illi l-konvenut ma kellux aġir ta' raġel eżemplari. Il-Qorti tinsab żbalordita kif il-konvenut bl-ebda mod ma attakka l-verżjoni attriċi rigward il-mod kif huwa kien jaġixxi magħha u uliedu. Huwa ma jinnegax li kien jikkontrolla lil martu u uliedu, jew li kien aggressiv magħhom, jew li kien jieħu ħsieb il-finanzi kollha hu.

⁴⁵ Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-22 ta' Frar 1961.

Madanakollu, mill-provi mresqa l-Qorti ma għandha l-ebda dubju dwar il-veraċità tal-verżjoni tal-attriċi, liema verżjoni tinsab ikkorraborata permezz ta' diversi xhieda ta' familjari.

Għaldaqstant, il-Qorti meta rinfaccjata bil-verżjoni mhux kontradetta tal-attriċi, u l-provi li jikkorraboraw l-istess, il-Qorti ma tistgħax ma temminx lill-attriċi. Fid-dawl ta' dan, jirriżulta b'mod inekwivoku illi hemm lok għall-pronunzja tas-separazzjoni personali bejn il-partijiet, u dan tenut kont tal-fatt ukoll illi mill-atti jirriżulta li ma jidhirx li hemm lok għal rikonċiljazzjoni bejn l-partijiet. Adoperat dan ir-raġjunament għall-każ partikolari hawn fuq eżaminat, jibbasta biex jikkonvinċi illi l-azzjoni odjerna hija ġustifikata abbazi tal-Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili. B'hekk il-Qorti għandha raġunijiet serji sabiex tasal għal konkluzjoni li ż-żwieġ tkisser b'mod irrimedjabbli, u konsegwentament issib lill-konvenut ħati ta' moħqrija u nġurji gravi.

3. Dwar l-Applikazzjoni tal-Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili fil-Konfront tal-Konvenut:

L-attriċi titlob lill-Qorti sabiex tapplika fil-konfront ta' żewġha d-dekadenzi stipulati fl-Artikoli 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili. Il-firda personali motivata mill-adulterju u l-abbandun, iġibu magħhom, skond il-liġi, konsegwenzi iebesin, liema konsegwenzi huma mandatorji u jridu jiġu applikati fil-konfront ta' dik il-parti misjuba ħatja għat-tifrik taż-żwieġ ai termini tal-Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili. Dana b'differenza mill-motivi l-oħra tas-separazzjoni personali fejn il-Qorti għandha d-diskrezzjoni, ai termini tal-Artikoli 51 u 52 tal-istess Kodiċi, jekk tapplikax jew le dawn id-dekadenzi. Fil-każ odjern, l-konvenut instab ħati ta' moħqrija u nġurji gravi, u għaldaqstant il-Qorti hija tal-fehma li fiċ-ċirkostanzi odjerni huwa xieraq illi s-sanzjonijiet għandhom jiġu applikati *in toto* fil-konfront tal-konvenut.

4. Manteniment għall-Attriċi:

Fir-rikors ġuramentat tagħha, l-attriċi titlob lil Qorti sabiex tordna lil konvenut iħallasha manteniment adegwat għaliha nnifisha. Fil-fatt l-attriċi tikkontendi: *“nispjega illi minhabba l-istat ta' sahha tieghi jien nixtieq li zewgi jhallasni manteniment. Kif gja ghedt minkejja l-mard, jien kelli nibqa' nahdem, imma l-*

paga tiegħi hija hafna inqas minn ta' zewgi",⁴⁶ u b'hekk tippretendi li titħallas is-somma ta' €250 f'manteniment għaliha.⁴⁷ Mill-atti jirrizulta ukoll illi *pendente lite* u permezz ta' digriet datat 26 ta' Lulju 2018,⁴⁸ il-Qorti laqgħat it-talbiet tal-attriċi kif dedotti fir-rikors tagħha datat 10 ta' Lulju 2018,⁴⁹ fis-sens illi *inter alia*, iffissat manteniment għall-attriċi fl-ammont ta' €150 fix-xahar.

Il-Qorti tibda sabiex tirrileva li in vista li l-konvenut instab ħati għat-tifrik taż-żwieġ u għaladarba l-Qorti applikat fil-konfront tiegħu s-sanzjonijiet kif stipulati f'Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili, il-konvenut ma għandu l-ebda dritt għal manteniment minn għand l-attriċi. Madanakollu u min-naħa l-oħra, għaladarba l-attriċi ma nstabitx ħatja bħal konvenut, l-attriċi jibqala' l-jedd li titlob il-manteniment minn għand żewġha u dan skont l-obbligu li jitnissel miż-żwieġ ai termini tal-Artikolu 54 tal-Kodiċi Ċivili. Madanakollu għandu jiġi ribadit illi "*il-kundanna ta' hlas ta' manteniment ma hiex marbuta mal-htija għat-tkissir taż-żwieġ izda mac-cirkostanzi partikolari tal-kaz referibbli għad-dhul rispettiv tal-partijiet u l-htigijiet tagħhom*".⁵⁰

Għaldaqstant fil-kaz odjern kien jinkombi fuq l-attriċi l-oneru li tressaq il-provi rigward il-htigijiet u d-dhul rispettiv tal-partijiet għaladarba resqet talba għall-manteniment. Dan ifisser li l-attriċi kien jehtieġilha illi tistabilixxi: (i) l-introjtu tal-partijiet, (ii) prova li l-introjtu tagħha ma huwiex suffiċjenti tenut kont tal-elenku tal-htigijiet tagħha, u (iii) raġuni suffiċċjenti għaliex qiegħda tippretendi li titħallas manteniment fix-xahar minn għand il-konvenut. Il-Qorti tara li l-attriċi resqet il-prova illi taħdem fuq bażi *part-time* ma' Leisure Stores Ltd b'paga ċirka ta' madwar €8,200 gross fis-sena, u dan kif ikkorraborat permezz ta' FS3 għas-sena li tagħlaq 2017,⁵¹ filwaqt li min-naħa l-oħra ġie ppruvat li l-konvenut jaħdem fuq bażi *full-time* ma' Actavis Ltd, fuq bażi *part-time* bħala ġardinar, u kif ukoll ma' hu b'dak kollu li jkun hemm bżonn fil-qasam tal-propjeta'. L-attriċi tgħid ukoll li għandha bżonn tal-manteniment minħabba saħħitha, hekk kif hija kienet maħkuma mill-marda tal-kanċer għal darbejn.

⁴⁶ Fol. 64.

⁴⁷ Fol. 65.

⁴⁸ Fol. 851.

⁴⁹ Fol. 827.

⁵⁰ Ara s-sentenza fl-ismijiet **Donald Pirotta vs Elizabeth Pirotta**, deċiża mill-Qorti tal-Familja nhar is-17 ta' Ottubru 2016, mhux appellata.

⁵¹ Fol. 832.

Tenut kont tal-premess, il-Qorti tiegħu konsiderazzjoni tal-fatt li fil-preżent l-attriċi għandha erbgħa u hamsin (54) sena, filwaqt li l-konvenut għandu disgħa u hamsin (59) sena. Għaldaqstant, huwa stat ta' fatt li l-partijiet qegħdin qrib l-eta' tal-irtirar. Fiċ-ċirkostanzi u tenut kont li l-ħtija għat-tifrik taz-zwieg tirisjedi unikament fuq il-konvenut, il-Qorti ma tarax għaliex ma għandhiex tordna lill-konvenut iħallas manteniment lil martu. Magħdud ma' dan il-Qorti tara li l-attriċi taħdem fuq bażi *part-time* u ma tarax kif inhu daqshekk faċli issa li l-attriċi ssib xogħol fuq bażi *full-time*. Wara kollox u fid-dawl tal-fatt li l-konvenut qatt ma apprezza xogħol ta' martu li dejjem sar bla qliegħ ġewwa d-dar matrimonjali, kif ukoll li qatt ma kien ta' sapport għaliha anke' fi żmien diffiċli meta kellha l-aktar bżonnu, il-Qorti tara li f'dan l-istadju huwa bix-xieraq li din tiġi kkumpensata mensilment billi tingħata ammont adegwat skont il-mezzi tal-konvenut sabiex tgħix ħajja komda.

Il-Qorti tara li l-introjtu tal-konvenut huwa ta' madwar €13,500 fis-sena netti, jew inkella kważi €1,000 kull erba' (4) ġimgħat.⁵² Fi kwalunkwe każ, il-Qorti hija tal-fehma li għandha tillikwida is-somma ta' mitejn Ewro (€200) kull erba' (4) ġimgħat f'manteniment għall-attriċi, pagabbli mill-konvenut u liema somma għandha tizdied kull sena skont l-indiċi tal-għoli tal-ħajja u tinqata' minn kull introjtu u/jew benefiċċju li jista' jipperċepixxi l-konvenut.

5. Manteniment għal Ulied il-Partijiet:

Miż-żwieg bejn il-partijiet twieldu tlett (3) itfal, u ċjoe' H li tweiled fis-sena 1992, D li twieldet fis-sena 1995 u E li tweiled fis-sena 1998. Għalhekk, u ġialdarba l-Qorti tindsab sprovvista mill-atti tat-twelid tal-istess ulied, tista' tasal għal konkluzjoni li ulied il-partijiet għandhom l-eta' ta' 30 sena, 27 sena u 24 sena rispettivament. Għalhekk, tenut kont ta' dan, kif ukoll tal-fatt illi l-verżjoni tal-konvenut illi uliedu kollha kemm hima *ormai* jinsabu f'impjieg,⁵³ ma ġietx kontradetta mill-attriċi, il-Qorti tara illi ma hemmx iktar lok sabiex tiegħu konjizzjoni ta' din it-talba.

⁵² Il-Qorti ħadet in konsiderazzjoni tal-aħħar *payslip* eżebita, u ċjoe' fejn il-konvenut daħhal is-somma ta' €871.31 netti kull erba' (4) ġimgħat għal tlettax-il (13) darba, flimkien ma' €2,125 mill-*part-time* (ikkalkulati abbażi tl-fatt li l-konvenut jaħdem kull tlett (3) ġimgħat għal ġimgħa shiħa għal hamest' (5) ijiem kuljum, ċjoe' 25 siegħa għal €5 li jammontaw għal €125 li f'sena jammontaw għal tali somma).

⁵³ Fol. 1141.

6. It-Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta' dak kollu li Jiffirma Parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali:

Il-Qorti tirrileva illi ġialadarba l-partijiet iżżewġu nhar is-7 ta' Diċembru 1991, din id-data għandha titqies bħala d-data li fiha ġiet stabbilita l-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet.

Terminazzjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti:

Bis-saħħa tas-sentenza parzjali mogħtija nhar it-18 ta' Marzu 2021,⁵⁴ il-Qorti laqgħat it-talba tal-partijiet kif dedotta fir-rikors tal-konvenut datat 18 ta' Jannar 2021, u ordnat il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet ai termini tal-Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili ta' Malta. Għalhekk il-komunjoni tal-akkwisti ilha li ġiet itterminata mid-data meta tali sentenza għaddiet in ġudikat.

Elenku ta' dak kollu li Jiffirma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti, il-Likwidazzjoni, id-Diviżjoni u l-Assenjazzjoni tagħhom:

L-attriċi tikkontendi illi,⁵⁵ dak kollu li jappartjeni l-komunjoni tal-akkwisti huma s-segwent: (i) żewġ karozzi, (ii) flus il-bank, (iii) flus fl-ammont ta' €30,000 li jinsabu d-dar, (iv) id-dar matrimonjali, fejn l-attriċi tgħid li żewġha ilu erba' (4) snin jgħix fil-*basement*, u tgħid li qiegħed komdu - għalhekk titlob illi sakemm it-tifel iż-żgħir jibqa' jistudja, il-familja kollha minbarra l-konvenut, jibqgħu jgħixu fid-dar u wara dan iż-żmien id-dar tinbiegħ u r-rikavat jinqasam bejn il-partijiet ugwalment,⁵⁶ (v) mobbli ġewwa d-dar matrimonjali inkluż diversi antikitajiet,⁵⁷ (vi) polza tal-assigurazzjoni, u (vii) deheb. F'dan ir-rigward tresqu s-segwent provi:

- a. *Ix-xhieda ta' Jeanette Lepre in rappreżentanza ta' Lombard Bank,*⁵⁸ fejn ġie ddikjarat li fuq isem il-partijiet ma hemm l-ebda kont;
- b. *Ix-xhieda ta' Rebecca Micallef in rappreżentanza ta' APS Bank Ltd,*⁵⁹ fejn fuq isem l-attriċi ma nstab l-ebda kont bankarju, filwaqt li fuq isem il-

⁵⁴ Fol. 12, tal-Atti bin-Numru 107/2017/1 AL.

⁵⁵ Fol. 64.

⁵⁶ Fol. 64.

⁵⁷ Fol. 66 – 72, irċevuti li jammontaw għas-somma ta' Lm3,175 (€7,396) u ċertifikati ta' awtentità.

⁵⁸ Fol. 24.

⁵⁹ Fol. 25, 81.

konvenut instabu sitt (6) kontijiet, ċjoe’: (i) kont bin-numru 20000357829 tat-tip *savings account* li għadu attiv u fuqu hemm mandat ta’ sekwestru,⁶⁰ (ii) kont bin-numru 200001276412 tat-tip *fixed account* li għadu attiv,⁶¹ (iii) kont bin-numru 200001443294 tat-tip *fixed account* li għadu attiv,⁶² (iv) kont bankarju bin-numru 20000357841 tat-tip *fixed account* li huwa magħluq,⁶³ (v) kont bankarju bin-numru 20000357852 tat-tip *fixed account* li huwa magħluq,⁶⁴ u (vi) kont bankarju bin-numru 20000462426 tat-tip *fixed account* li huwa magħluq.⁶⁵ B’mod partikolari għas-*savings account* bin-numru 20000357829 u t-transazzjoni tal-20 ta’ Ottubru 2015 fis-somma ta’ €12,000, ix-xhud tippreżenta kopja tal-*voucher* li jistabbilixxi dan,⁶⁶

- c. *Ix-xhieda ta’ Alison Mifsud Brimmer in rappreżentanza ta’ HSBC Bank Malta plc,*⁶⁷ fejn irriżulta li l-attriċi ma għandha u lanqas kellha l-ebda kont wiehed f’isimha personali, filwaqt li l-konvenut għandu tlett (3) kontijiet f’ismu, ossija: (i) kont tat-tip *savings account* bin-numru 044019172050 li għadu attiv u nfetaħ nhar it-22 ta’ Frar 1995,⁶⁸ (ii) kont tat-tip *visa c;assic* bin-numru 4568824052953410 li nfetaħ fl-20 ta’ Mejju 2004 u ngħalaq fit-28 ta’ Lulju 2007,⁶⁹ u (iii) kont tat-tip *visa account* bin-numru 4568822054054948 li nfetaħ fl-14 ta’ Jannar 2009 u għadu attiv.⁷⁰ Magħdud ma’ dan, jingħad illi l-partijiet b’mod kongunt għandhom tlett (3) kontijiet bankarji, ċjoe’: (i) kont tat-tip *savings account* bin-numru 016113607050 li għadu attiv,⁷¹ (ii) kont tat-tip *loan account* bin-numru 016113607300 li nfetaħ fl-14 ta’ Diċembru 2005 u ngħalaq fis-17 ta’ Diċembru 2009,⁷² u (iii) kont tat-tip *loan account* bin-numru 061233854300 li nfetaħ fit-3 ta’ Frar 2009 u ngħalaq fil-31 ta’ Jannar 2012;⁷³
- d. *Ix-xhieda ta’ Johanna Bartolo in rappreżentanza tal-Bank of Valletta plc,*⁷⁴ fejn tikkonferma illi fuq isem l-attriċi ma kien hemm u lanqas hemm kontijiet bankarji, filwaqt li fuq isem il-konvenut rriżultaw żewġ kontijiet,

⁶⁰ Fol. 38 – 41.

⁶¹ Fol. 42.

⁶² Fol. 43.

⁶³ Fol. 44 – 45.

⁶⁴ Fol. 46 – 51.

⁶⁵ Fol. 52 – 54.

⁶⁶ Fol. 280.

⁶⁷ Fol. 80.

⁶⁸ Fol. 84 – 175.

⁶⁹ Fol. 176 – 181.

⁷⁰ Fol. 182 – 244.

⁷¹ Fol. 245 – 257.

⁷² Fol. 258 – 263.

⁷³ Fol. 264 – 268.

⁷⁴ Fol. 81.

- ossija: (i) kont tat-tip *savings account* bin-numru 16312108011 li għadu attiv,⁷⁵ u (ii) kont tat-tip *interest disposable account* bin-numru 18203871031;⁷⁶
- e. *Ix-xhieda ta' Karen Cremona in rappreżentanza ta' Transport Malta*,⁷⁷ fejn irriżulta li: (i) fuq isem l-attriċi qatt ma jidher li kien hemm jew li hemm vetturi registrati fuq isimha,⁷⁸ u (ii) fuq isem il-konvenut fil-preżent jidher li hemm registrati zewġ (2) vetturi, ossija vettura tat-tip Toyota Corsa bin-numru IBG-213 registrata fuq ismu sa mit-12 ta' Novembru 2001, u vettura tat-tip BMW 318D M Sports bin-numru ACE-479 registrata fuq ismu sa mis-26 ta' Awwissu 2015,⁷⁹ filwaqt li fil-passat kien hemm tlett (3) vetturi registrati fuq ismu registrati fuq ismu bejn il-perjodu tas-6 ta' Lulju 1995 u t-8 ta' Novembru 2012;⁸⁰
- f. *Ix-xhieda ta' Joseph Saliba in rappreżentanza ta' Jobsplus*,⁸¹ fejn giet eżebita: (i) l-*employment history* tal-attriċi fejn jidher li l-impjieg attwali huwa dak fuq bażi ta' *part-time* ma' Leisure Stores Limited,⁸² (ii) *ir-registration history* tal-attriċi,⁸³ (iii) l-*employment history* tal-konvenut fejn jidher li l-impjieg attwali huwa dak ta' *full-time* ma' Actavis Ltd.,⁸⁴ u (iv) *ir-registration history* tal-konvenut;⁸⁵
- g. *Ix-xhieda ta' L M*,⁸⁶ fejn iddikjara li l-konvenut jagħmel *part-time* miegħu bħala ġardinar, fejn jagħmel madwar għoxrin (20) fix-xahar u jithallas bir-rata ta' €5 is-siegħa bi flus kontanti
- h. *Nota datata 23 ta' April 2018 li permezz tagħha teżebixxi kopja tal-mandat ta' deskrizzjoni ntavolat nhar it-18 ta' Lulju 2017*, fuq “*il-mobbli kollha li jinsabu fil-fond konjugali fl-indirizz numru sittax (16) fi Triq l-Argentina pewwa n-Naxxar, inkluż il-basement/garage inkluż il-flejjes kontanti li jinsabu għol-istess dar jew garage, l-għamara u l-antikita' kollha li tinsab fl-istess fond*”, kif ukoll ir-ritratti kollha mehuda mil-Marixxali in

⁷⁵ Fol. 269 – 278.

⁷⁶ Fol. 279.

⁷⁷ Fol. 24.

⁷⁸ Fol. 36 – 37.

⁷⁹ Fol. 29 – 31.

⁸⁰ Fol. 32 – 35.

⁸¹ Fol. 25.

⁸² Fol. 59.

⁸³ Fol. 60.

⁸⁴ Fol. 55.

⁸⁵ Fol. 58.

⁸⁶ Fol. 890.

ottemporanza mad-digriet tal-Qorti ta' nhar 1-10 ta' Awwissu 2017 u dan fid-dawl tal-Artikolu 283 subinċiż (1)(b) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta;⁸⁷

- i. *Ix-xhieda ta' Dr Annalisa Debono in rappreżentanza ta' Mapfre MSV Life plc*,⁸⁸ fejn iddikjarat illi fuq l-attriċi ma nstabet l-ebda polza ta' assigurazzjoni, filwaqt li fuq isem il-konvenut instabet polza waħda bin-numru 36580 li nħarġet fit-3 ta' Ġunju 1997 u għandha terminu ta' tletin (30) sena. Il-polza in kwistjoni għadha attiva u fil-21 ta' Mejju 2018 kellha *cash surrender value* ta' €13,691.11;⁸⁹
- m. *Nota tal-attriċi datat 19 ta' Novembru 2019*,⁹⁰ fejn ippreżentat: (i) elenku ta' antikitajiet li jinsabu fid-dar konjugali flimkien mal-valur tal-istess kif stabbilit minn *licensed auctioneer*, u li flimkien jammontaw għal €1,830,⁹¹ (ii) żewġ ċertifikati ta' awtentiċità ta' biċċtejn mill-antikitajiet imsemmija,⁹² (iii) irċevuti tal-istess antikitajiet;⁹³
- n. *Kopja ta' kont tal-ARMS fis-somma ta' €1,007.04 datat 15 ta' Ottubru 2019*;⁹⁴
- o. *Nota tal-attriċi datat 17 ta' Novembru 2020*,⁹⁵ fejn ippreżentat: (i) *logbook* tal-vettura tal-marka BMW,⁹⁶ (ii) *insurance* tal-vettura tal-marka BMW,⁹⁷ (iii) *logbook* tal-vettura tal-marka Toyota Tercel,⁹⁸ (iv) *insurance* tal-vettura tal-marka Toyota Tercel,⁹⁹ (v) *logbook* tal-van Transit intestat f'isem hu l-konvenut,¹⁰⁰ u (vi) *insurance* tal-van Transit;¹⁰¹

⁸⁷ Fol. 687 – 728.

⁸⁸ Fol. 816.

⁸⁹ Fol. 815, 823.

⁹⁰ Fol. 948.

⁹¹ Fol. 949.

⁹² Fol. 950 – 951.

⁹³ Fol. 952 – 956.

⁹⁴ Fol. 965.

⁹⁵ Fol. 1016.

⁹⁶ Fol. 1017 – 1018.

⁹⁷ Fol. 1019 – 1029.

⁹⁸ Fol. 1030 – 1031.

⁹⁹ Fol. 1032 – 1038.

¹⁰⁰ Fol. 1039 – 1040.

¹⁰¹ Fol. 1041 – 1042.

- p. Nota tal-attriċi datata 5 ta' Mejju 2021,¹⁰² fejn permezz tagħha pprezentat stima tal-fond konjugali fl-indirizz "X, Triq l-X, Naxxar", versu l-prezz ta' €600,000.

Stabbilit il-premess, il-Qorti tara illi:

Fir-rigward il-fond matrimonjali, il-Qorti tara li hemm qbil bejn il-partijiet li da nil-fond jibiegħ stante li llum ulied il-partijiet huma kollha magġorenni u lkoll għandhom impjeg. Għalhekk il-proprjeta' in kwistjoni għandha titpoġġa għall-bejgħ fis-suq miftuħ bl-għamara li hemm fih, bi prezz maqbul bejn il-partijiet jew bi prezz stabbilit permezz ta' *average* ta' valutazzjoni ta' 3 *estate agents* li jingiebu wieħed minn kull parti u wieħed bi ftehim bejniethom b'dan li kull parti jkollha d-dritt li takkwista n-nofs sehem indiviż tal-parti l-oħra għall-istess prezz offrut lil terzi jew għal kwalunkwe prezz ieħor miftiehem bejn l-istess partijiet. Ir-rikavat għandu jiġi maqsum ugwalment bejn il-partijiet. Fid-dawl ta' dan, il-Qorti tissottolineja illi ma għadx fadal lok illi tiddeċiedi dwar id-dritt ta' residenza fid-dar matrimonjali kif dedotta mill-attriċi.

Fir-rigward tal-kontijiet bankarji, il-Qorti tara li tenut kont tax-xhieda mresqa, li l-attriċi ma għandha l-ebda kont f'isimha personali, filwaqt li l-konvenut għandu ma diversi banek lokali. Magħdud ma' dan, l-Qorti tara li l-partijiet għandhom xi kontijiet kongunti bejniethom. Għalhekk il-Qorti tordna li l-konvenut għandu jzomm żzomm dawk il-kontijiet bankari li huma ntestati f'isimu, filwaqt li l-bilanċ f'tali kontijiet sal-mument meta l-komunjoni tal-akkwisti giet terminata, għandha tinqasam ugwalment bejn il-partijiet. Barra minn hekk, il-Qorti tordna illi l-kontijiet kongunti għandhom jingħalqu minnufih, u l-bilanċ li jinsab fihom, għandu ukoll jinqasam ugwalment bejn il-partijiet.

Mal-premess, il-Qorti tissottolineja ukoll illi l-konvenut għandu jagħmel tajjeb għal nofs is-somma li miġbuda minnu mill-kont bankarju bin-numru 20000357829 nhar l-20 ta' Ottubru 2015 fis-somma ta' €12,000, billi jirrifondi lill-attriċi sehemha fl-ammont ta' €6,000. Jingħad illi l-konvenut niżel jgħix fil-garaxx ftit wara li ha dawn il-flus, u f'ebda mument ma gie spjegat x'għamel bihom. Għaldaqstant, sehem l-attriċi għandu jiġi rifiż.

¹⁰² Fol. 1049.

Fir-rigward ta' flus kontanti, mill-atti jidher li hemm qbil li fid-dar matrimonjali hemm is-somma ta' tletin elf ewro €30,000 fi flus kontanti u li dawn jappartjenu liż-żewġ partijiet. Il-konvenut jallega illi minn tali somma hemm madwar €1,200 u €1,600 neqsin, liema allegazzjoni ma ġietx ippruvata. Għalhekk, tali flus għandhom jiġu diviżi ugwalment bejn il-partijiet;

Fir-rigward tal-vetturi, jidher li fil-preżent hemm żewġ karożzi li jiffurmaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti, u ċjoe' l-vettuta tat-tip BMW u l-oħra tat-tip Toyota Corsa, li huma reġistrati fuq isem il-konvenut. Għalhekk il-Qorti hija tal-fehma illi dawn il-vetturi għandhom jibqgħu assenjati fuq isem il-konvenut, b'dana illi l-konvenut għandu jhallas lill-attriċi sehemha fil-valur ta' madwar €4,500.¹⁰³ Filwaqt li kull multa jew penali relatati ma' din il-vettura għandhom jithalsu interament mill-konvenut.

Min-naħa l-oħra u fir-rigward tal-van tat-tip Ford Transit bin-umru ta' reġistrazzjoni AGV-481, dan jirriżulta li jinsab reġistrat fuq isem hu l-konvenut, u għalkemm l-attriċi tibqa' tinsisti illi dan fil-verita' jpartjeni lil konvenut u ġie mixtri minnu, ma tresqet prova ta' dan. Mill-atti jidher ċar illi l-konvenut iddikjara minn fejn inxtara l-van, u ċjoe' Gasan Motors, madanakollu, l-attriċi ma resqet l-ebda rappreżentant tal-istess sabiex jixhed dwar ix-xiri u l-ħlas tal-istess. Fin-nuqqas ta' dan, il-Qorti ma tistgħax tinkludi tali vettura fil-komunjoni tal-akkwisti.

Fir-rigward tal-polza tal-assigurazzjoni fuq isem il-konvenut, il-Qorti tara illi din il-polza għandha tiġi terminata, u l-valur għandu jiġi maqsum ugwalment bejn il-partijiet;

Fir-rigward tal-oġġetti kollha li hemm fis-safe, inkluż id-deheb tal-partijiet, il-Qorti tara li dawn l-oġġetti għandu jiġu valutati minn esperi fil-qasam u diviżi bejn iż-żewġ partijiet, għajr għal dak id-deheb li ngħata lill-attriċi bħala rigal mill-konvenut, liema deheb għandu jibqa' jappartjeni lill-attriċi.

Fir-rigward kwalsiasi dejn li sar fiż-żwieġ, il-Qorti tordna li dan għandu jiġi assenjat lil konvenut.

Elenku tal-Assi Parafernali u/jew Dotali tal-Partijiet u l-Assenjazzjoni tagħhom:

Fir-rigward ta' beni li ma jiffurmawx parti mill-komunjoni tal-akkwisti u kif ukoll assi dotali u parafernali, l-attriċi tikkontendi illi hemm deheb li ngħataw lilha

¹⁰³ Abbażi tal-istima kif pprovduta mill-attriċi fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, a fol. 1165.

bħala rigali u dota,¹⁰⁴ filwaqt li l-konvenut jgħid illi huwa għandu ukoll assi parafernali u ċjoe' flus, deheb, vann, senter, gradenza u wirt.¹⁰⁵ Madanakollu prova ta'dawn l-allegazzjonijiet qatt ma saret, u għalhekk il-Qorti ma tistgħax tieħu konjizzjoni ta' tali talba.

DEĊIDE:

Għalhekk u għal dawn il-motivi, din il-Qorti qieghda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

1. Tilqa' l-ewwel talba attriċi u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet stante li l-ħajja ta' bejn il-partijiet ma għadhiex iktar possibbli għaliex iż-żwieg tkisser b'mod irrimedjabbli, u dan minħabba moħqrija u nġurji gravi ai termini tal-Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili da parti l-konvenut;
2. Tilqa' it-tieni u r-raba' talba u tiffissa manteniment għall-attriċi fis-somma ta' mitejn Ewro (€200) kull erba' (4) ġimghat, pagabbli mill-konvenut u liema somma għandha tizdied kull sena skont l-indiċi tal-għoli tal-ħajja u tinqata' minn kull introjtu u/jew benefiċċju li jista' jipperċepixxi l-konvenut; filwaqt li tiddikjara illi l-konvenut iddekada minn kull dritt li jitlob għal manteniment mingħand l-attriċi;
3. Tiċhad it-tielet talba fir-rigward ta' manteniment għal ulied l-minuri;
4. Tilqa' il-ħames talba u tillikwida l-komunjoni tal-akkwisti li kienet eżistenti bejn il-partijiet, b'dan illi d-diviżjoni u l-assenjazzjoni għandha tkun skont il-provvediment tas-sitt (6) parti ta' din is-sentenza, u ċjoe' '*Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta' dak kollu li Jifforma Parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali*', filwaqt li tinnomina lin-Nutar Dr. Sean Critien sabiex jippubblika l-att opportun u l-kuraturi Dr. Martha Mifsud u P.L. Marie Claire Bartolo sabiex jirrapreżentaw lil konvenut fl-eventwali kontumaċja fuq l-istess att;
5. Tiċhad is-sitt talba fir-riward tal-assenjar tad-dar matrimonjali jew l-għoti tad-dritt residenzjali fl-istess lill-attriċi;

¹⁰⁴ Fol. 64.

¹⁰⁵ Fol. 1146, 1009.

6. Tiċhad is-seba' talba rigward il-ġid l-ieħor tal-partijiet li ma jiffurmax parti mill-komunjoni tal-akkwisti;
7. Tiċhad it-tmien u d-disa' talba attriċi rigward il-likwidazzjoni u r-radd lura tal-assi parafernali;
8. Tilqa' l-ghaxar talba attriċi u tapplika *in toto* fil-konfront tal-konvenut is-sanzjonijiet elenkati f' Artikolu 48 *et seq* tal-Kodiċi Ċivili ta' Malta.
9. Filwaqt li l-Qorti tindika li n-numru progressiv ta' reġistrazzjoni tal-Att taż-Żwieġ tal-partijiet huwa 2291/1991, hija konsegwentament tordna lir-Registratur tal-Qorti jinnotifika lid-Direttur tar-Registru Pubbliku b'din is-sentenza ta' separazzjoni personali fi zmien tletin (30) jum mil-lum.

Il-Qorti tordna li l-ispejjeż ta' din il-kawza għandhom jiġħalsu mill-konvenut.